

Д. Мостовий, О. Іваницький

**ВЗАЄМОДІЯ ХОРЕОГРАФІЧНОЇ ТА МУЗИЧНОЇ СКЛАДОВОЇ
У ВИСТАВАХ МУЗИЧНО-ДРАМАТИЧНИХ ТЕАТРІВ**

D. Mostovyi, O. Ivanytskyi

**INTERACTION BETWEEN CHOREOGRAPHY AND MUSIC
IN MUSIC AND DRAMA THEATRES' PERFORMANCES**

Більшість вистав музично-драматичних театрів — унікальний зв'язок хореографії, музики, драматичної дії, що в гармонійній взаємодії створюють цілісне видовище. Поєднуючись у потужну формулу розповіді сюжету, всі ці компоненти збагачують один одного. Хореографія використовує ритм мелодії, темп, задля формування зовнішнього та внутрішнього активного імпульсу, в той час коли музика відображає емоційний стан, настроїв персонажів, формує ритмопластичну канву для створення сценічного руху.

Окреслені ідеї нерозривної взаємодії хореографії та музики у виставах українських музично-драматичних театрів тяжіють до часів створення концепції театральних вистав Леся Курбаса. Саме завдяки його концепції поєднання ритмопластики, музики та сценічного руху в контексті комплексу виразних засобів театральної вистави, побудові вистави, в якій масовий хореографічний рух, насичений символізмом та семантизмом, ставав повноцінним виразним засобом, а його чітка темпоритмічна підпорядкованість формувала сприйняття та емоційне підґрунтя, вдалося створити унікальний театральний продукт, що й сьогодні ідентифікує даний тип вистав як український.

Ще одним джерелом появи музично-драматичної вистави, в якій гармонійно поєднані хореографія, музика й дія, стали вчення Ф. Дельсарта та Еміля Далькроза. Їх ідеї щодо виразності руху та міміки, а також ритмізації руху, як основи для вдосконалення акторської гри, та поєднання музики і пластики в театральній виставі, знайшли відгуки у виставах українських музично-драматичних театрів.

У сучасних виставах музичний ритм створює основний внутрішній імпульс для формування руху, його швидкості, впливає на створення танцювальної фрази. Зміни в музичному ритмі, динаміці, темпі спонукають до змін як у драматичній дії, так і пластичній лінії. Музика дозволяє побудувати необхідний настрій, створити атмосферу, сконцентрувати увагу глядача на мізансцені. Перебуваючи у щільній взаємодії з музикою, хореографія підсилює створений настрій, надає йому додаткових характеристик.

Хореографія у музично-драматичних виставах дозволяє підсилювати сюжет, робить дію виразнішою. Завдяки хореографічному тексту можна розкрити думки головних персонажів або наговту, що збільшить емоційний вплив.

Під час створення хореографічної складової музично-драматичної вистави важливо пам'ятати, що кожен рух, жест або навіть пауза є ключовим елементом трансляції історії та дозволяють переконати глядача у правдоподібності. Саме тому балетмейстер повинен чітко усвідомлювати тему, ідею та надзавдання конкретного твору, знати історію персонажів, їхні емоційні зв'язки, розуміти сюжетні лінії. Його робота повинна проходити в тісній співпраці з драматургом та композитором, задля найоптимальнішого вирішення пластичних завдань.

Багато вимог ставиться і перед артистами-хореографами. Задля успішної реалізації хореографічного або художнього образу важливим є постійний емоційний зв'язок з певним персонажем. Артист повинен зануритися в образ, зрозуміти причини тієї чи іншої поведінки персонажа, створювати відчуття реальності драматичної дії. Також важливим завжди залишається розуміння й відчуття ритму та музикальності. Пильне й шанобливе ставлення до музичного супроводу впливає не лише на синхронізацію з музикантами та колегами по сцені, але й на стиль рухів, енергію, настрій конкретної вистави, її внутрішній темпоритм.

Сьогодні актор музично-драматичного театру повинен володіти великим спектром компетентностей, мати танцювальні, акторські та музичні навички, а також вміти швидко адаптуватись до зміни жанрів, стилів, зовнішніх чинників (технічні характеристики сцени, сприйняття глядачем вистави, фактори непереборного характеру). Танцівник повинен володіти різними хореографічними стилями: класичним танцем, народно-сценічним танцем, джазовим танцем, сучасним-популярним танцем, степ-танцем. Він має бути емоційно виразним, щоб мати можливості повноцінно розкрити запропонований образ.

За лаштунками створення музично-драматичної вистави виглядає як складний процес взаємодії всіх структурних підрозділів театру. Музично-хореографічна взаємодія виступає тут однією з найголовніших. Артисти-вокалісти приділяють багато уваги танцювальній підготовці, ритмізації тексту пісень та самої дії, формуванню сценічного руху. Артисти-хореографи підпорядковують хореографічну складову загальній мети вистави, відшукуючи засоби гармонійного поєднання танцювальної дії та інших компонентів.

I. Мостова

НАВЧАЛЬНА МОТИВАЦІЯ ЗДОБУВАЧІВ-ХОРЕОГРАФІВ: ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД

I. Mostova

EDUCATIONAL MOTIVATION OF CHOREOGRAPHY STUDENTS: PRACTICAL EXPERIENCE

Мотивація — одна з найважливіших речей в процесі опанування професії. Для здобувачів вищої освіти, які обрали для себе майбутнє танцівника, викладача, керівника хореографічного колективу, балетмейстера — це той самий «вогник», що виникає всередині та штовхає на нові звершення, надає сил, терпіння, витривалості, надихає, стимулює творчу активність.

Саме мотивація визначає, яким чином ми організовуємо свою діяльність, наскільки ми активні, наполегливі, віддані своїй справі. Завдяки наявності чіткої і зрозумілої для себе мотивації ми ставимо перед собою мету, формуємо напрямки в нашій поведінці на шляху до цієї мети.

Мотивація до навчання — неодмінний фактор здобуття вищої освіти для будь-якої спеціальності, адже саме вона є запорукою успішності цього процесу. Для здобувачів-хореографів мотивація відіграє важливу роль ще й тому, що професійна хореографічна діяльність пов'язана з постійним фізичним навантаженням, подоланням себе, частою роботою на межі можливостей, швидким емоційним вигоранням.

Особливо важливими завдання постійно мотивувати стало з початком війни: до досить звичного стану «не хочу», «зроблю завтра», «хочу спати», додалися страх